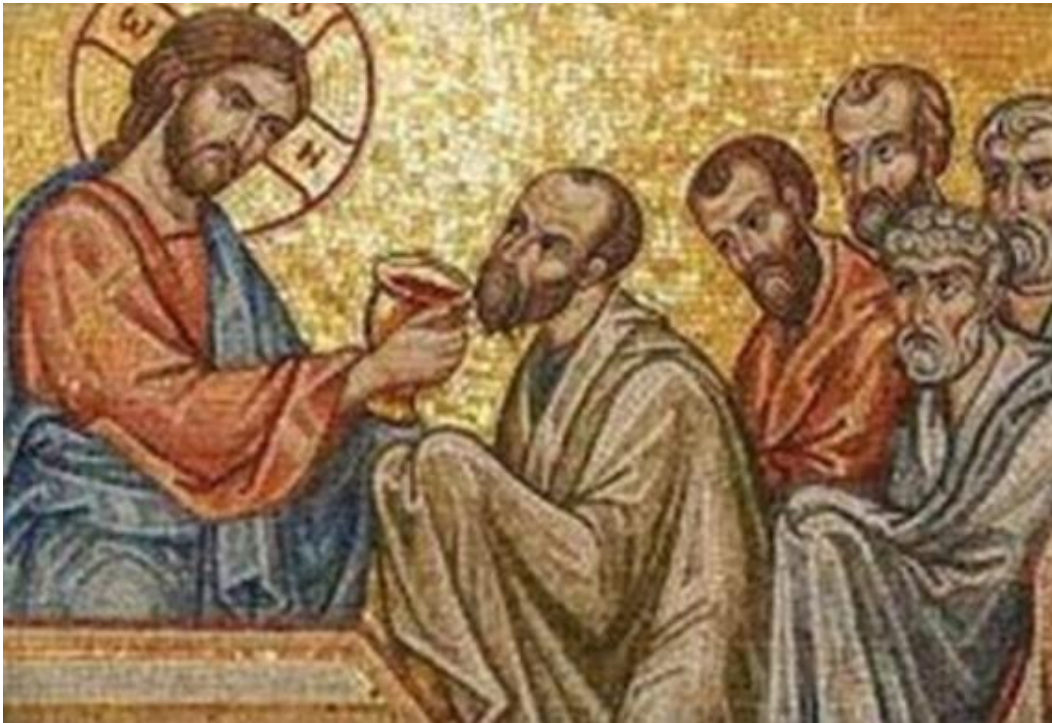

Ο χαρακτήρας της πίστεως.

Γεώργιος Μαντζαρίδης.

Ο χαρακτήρας της χριστιανικής πίστεως υποδηλώνεται με το μυστήριο της θείας ενανθρωπήσεως. Όπως στην ενανθρώπιση υπάρχουν αισθητά και καταληπτά στοιχεία, με τα οποία εκδηλώνεται το υπερφυσικό και ακατάληπτο μυστήριο, έτσι και στην παρουσία του Θεού γενικότερα υπάρχουν αισθητά και καταληπτά στοιχεία, τα οποία οδηγούν στην αναγνώριση της υπερβατικής φύσεώς του.

Με τον τρόπο αυτόν η πίστη, που ξεκινά από την αναγνώριση των αισθητών δεδομένων της αποκαλύψεως του Θεού, οδηγεί στην πνευματική εμπειρία της προσωπικής παρουσίας του. Η αλήθεια της χριστιανικής πίστεως αποκαλύπτεται ως αλήθεια προσωπικής κοινωνίας και ζωής. Και η γνώση της αλήθειας αυτής είναι γνώση της αληθινής ζωής.

Η χριστιανική πίστη ως προσωπική κοινωνία με τον Θεό δεν εγκλωβίζεται σε τύπους και αντικειμενοποιήσεις. Το ίδιο συμβαίνει και με τις εκδηλώσεις της στην καθημερινή ζωή. Παράλληλα βέβαια η πίστη τροφοδοτεί ποικίλες θρησκευτικές εκδηλώσεις και αντικειμενοποιήσεις. Εδώ βρίσκεται

και ο κίνδυνος της θρησκευοιοιήσεως ή τυποιοιήσεως της χριστιανικής πίστεως.

Για την αποσόβηση του κινδύνου αυτού η παράδοση της Εκκλησίας διαθέτει τις δύο βασικές ασφαλιστικές της δικλείδες. Έτσι στο επίπεδο της θεολογίας έχει τον αποφατισμό, ενώ στο επίπεδο της εκκλησιαστικής ζωής την αρχή της οικονομίας.

Ο αποφατισμός αρνείται οποιαδήποτε ταύτιση των θεολογικών εννοιών με έννοιες του κόσμου αυτού, παραπέμποντας έτσι στα βάθη του Πνεύματος. Και η αρχή της οικονομίας παραμερίζει την ακαμψία του νόμου και των κανόνων, διαφυλάσσοντας με τον τρόπο αυτόν την ελευθερία του προσώπου και το πνεύμα της χάριτος.

Η διανοητική γνώση ως κτιστή λειτουργία του ανθρώπου περιορίζεται στην κτιστή πραγματικότητα, όπου και πάλι έχει τα όριά της. Όταν όμως πρόκειται για την άκτιστη πραγματικότητα, για το «όντως Ον», τότε η διανοητική γνώση είναι τελείως ανίκανη. Επιπλέον η γνώση αυτή αντικειμενοποιεί και περιορίζει τα πράγματα. Με τον τρόπο αυτόν θωρακίζει τον ατομισμό και καλλιεργεί την έπαρση.

Γι' αυτό στην σχέση του ανθρώπου με τον Θεό προέχει η πίστη. Αυτή δεν καταργεί την γνώση ούτε έρχεται σε αντίθεση με αυτήν. Αντίθετα μάλιστα δημιουργεί ένα νέο είδος γνώσεως, που διατηρεί τον άνθρωπο πάντοτε ανοικτό απέναντι σε αυτό που γνωρίζει, χωρίς να το αντικειμενοποιεί ή να το περιορίζει. Η γνώση αυτή υπάρχει και αναπτύσσεται στο επίπεδο της ελευθερίας του Πνεύματος. Είναι γνώση βιωματική, καρπός υπαρξιακής κοινωνίας.

Η διανοητική γνώση προηγείται της πίστεως και μπορεί να κινείται ανεξάρτητα από αυτήν. Η πρόοδος στην γνώση αυτή δεν περιορίζει την αξία της πίστεως. Η απλότητα όμως της πίστεως είναι ισχυρότερη από την φυσική γνώση και τις λογικές αποδείξεις.

Σήμερα ο άνθρωπος δυσκολεύεται να προχωρήσει στην ζωή του με την πίστη. Και η δυσκολία αυτή πηγάζει από τον ίδιο. Ο σύγχρονος άνθρωπος εμπιστεύεται συνήθως μόνο στην λογική του, γιατί έτσι μπορεί να γίνεται αποδεκτός από τους άλλους και να στηρίζεται στην αμεσότητα των πραγμάτων. Αλλά η κτιστή λογική αδυνατεί να εισδύσει στην άκτιστη αλήθεια του Θεού. Και αυτό είναι τελείως φυσικό, δεδομένου μάλιστα ότι αδυνατεί να

εισδύσει ακόμα και στην αλήθεια της κτίσεως. Όσο όμως πιο δύσκολη είναι σήμερα η πίστη, τόσο πιο απαραίτητη γίνεται, για να μη χάσει ο άνθρωπος τον Θεό και την αλήθεια.

Από το βιβλίο: Γεωργίου Ι. Μαντζαρίδη, Χριστιανική Ηθική. Δεύτερος τόμος. Ι. Μ. Μ. Βατοπαιδίου, Άγιον Όρος 2015, σελ. 163.

Πηγή : <https://www.koinoniaorthodoxias.org/>